

Geldrace handleiding

Doel:

Leerlingen zijn op een speelse wijze bezig met economische vragen.

Werking:

In groepjes van (maximaal) 5 leerlingen spelen de leerlingen een vraag-en-antwoordspel. Degene die op als eerste het laatste veld heeft bereikt, wint het spel. De spelregels zijn toegevoegd.

Beginniveau:

Enige kennis van de (examen)stof is wel gewenst voordat de leerlingen het spel enigszins kunnen spelen.

Inbegrepen in download:

- o handleiding
- o speelkaarten + achterkant speelkaarten
- o speelbord

Zelf vooraf te doen:

- aanschaffen van pionnen en dobbelstenen
- maken van voldoende speelkaartjes en speelborden (voor regelmatig gebruik adviseer ik de speelkaarten te lamineren = standaardmaat 65x95mm)
[deze speelkaartjes kunnen ook voor het spel 'triviant' gebruikt worden]

Spelregels Geldrace

Aantal spelers

Het spel kan gespeeld worden met maximaal vier spelers per bord.

Het spel winnen

De winnaar is de speler die als eerste het geld in het midden van het speelbord (vak 50) weet te bereiken.

Beginnen

De speler die het hoogste aantal ogen gooit begint. Die speler gooit nu weer en, vertrekkend vanuit het vakje met de dobbelstenen, verplaatst zijn pion evenveel vakjes als hij ogen heeft gegooid. Zolang de speler op de vraag die hoort bij het speelvakje waarop de pion komt het goede antwoord geeft blijft hij aan de beurt. Is het antwoord fout, dan is de beurt aan de speler die links zit van hem ("met de klok mee").

Speciale vakken

Sommige vakken hebben een speciale betekenis. Deze vakken staan onderaan de spelregels.

Vragen stellen

Voor het stellen van een vraag pakt een medespeler het eerste kaartje uit de doos. Hij leest de vraag voor die overeenkomt met de kleur (indien nodig mag de speler de vraag nog eens zélf nalezen). De antwoorden staan op de achterzijde. Na het beantwoorden van de vraag wordt de kaart achterin de doos teruggezet.



Twee voor één

Je mag pas verder wanneer je (in deze categorie) twee vragen op rij juist kan beantwoorden.



Nachtje cel

Je mag niet verder. Sla één beurt over.



Betrapt met vals geld

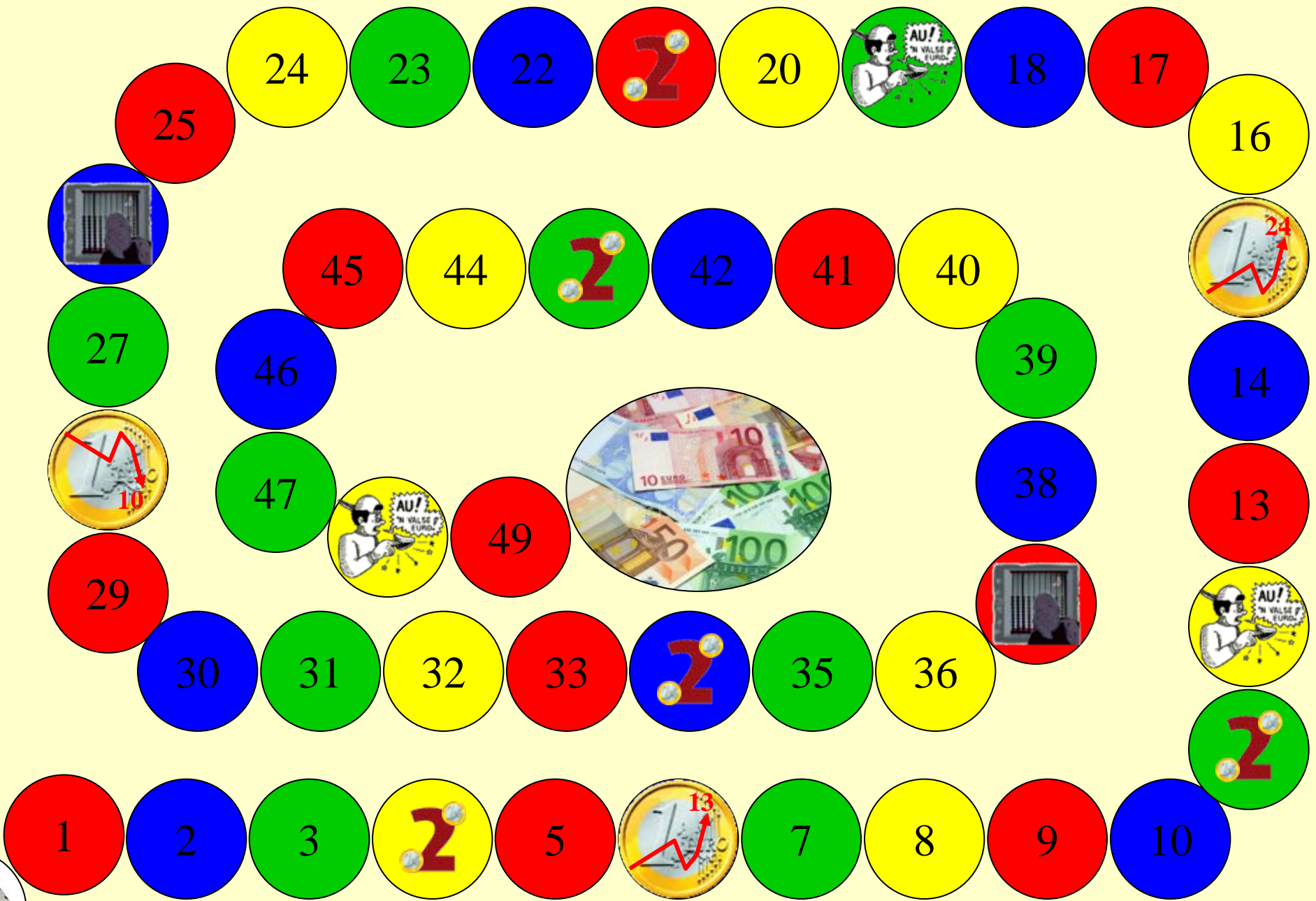
Voor straf moet je helemaal opnieuw beginnen. Ga naar 0.



Een koersverandering

Ga naar het genoemde nummer met je pion.

GELDRAUPE





Welke overheidsbesteding heeft een capaciteitseffect?



Van een land stijgen de importprijzen harder dan de exportprijzen. Zal de ruilvoet hierdoor verbeteren of verslechteren?



Met welk begrip wordt het deel van de bevolking omschreven dat ouder is dan 15 en jonger is dan 65?



Wie wordt over het algemeen gezien als de grondlegger van de klassieke economie (in 1776)?



Welke econoom is de grondlegger van het anticyclisch begrotingsbeleid?



Op welke deelrekening van de betalingsbalans staat de ontvangen rente over een aan het buitenland verstrekte lening?



Welke twee gegevens heb je nodig om de participatiegraad uit te rekenen?



Wat is een 'baisse'?



Wie is de huidige minister van Financiën?



De koers van de euro ten opzichte van de dollar bedraagt 1,20. Dat wil zeggen:
A \$1 = €1,20 B €1 = \$1,20



Hoe noemen we een arbeidsbesparende investering?



Uit welke onderdelen bestaat de effectieve vraag?



Op welke deelmarkt van de vermogensmarkt leent de overheid om het begrotingstekort te dekken?



Door veranderde internationale beleggingsstromen is de koers van de euro gedaald. Is de rente in de EU (relatief) gestegen of gedaald?



Op welke wijze kan de kwaliteit van de productiefactor arbeid worden verhoogd?



Noem de twee hoofdoorzaken van inflatie.



De overheid heeft een positief financieringsaldo. Wat gebeurt er met de staatsschuld?



Zal de wisselkoers van een land stijgen of dalen als de concurrentiepositie van de bedrijven verbetert?



Van welk soort werkloosheid spreken we als mensen hun baan verliezen omdat de productie wordt verplaatst naar het buitenland.



Tot welk soort kosten worden de rentelasten van een investering gerekend?



De overheidsconsumptie bestaat voor een belangrijk deel uit



In de EU stijgt de rente. De koers van de euro zal:
A devalueren C appreciëren
B revalueren D depreciëren



Welke twee gegevens heb je nodig om de verandering van de loonkosten per product te berekenen?



Welke econoom publiceerde in 1936 "The General Theory of Employment, Interest and Money".



De overheid verhoogt de arbeidskorting op de inkomstenbelasting. Is dit een voorbeeld van conjunctuurbeleid, structuurbeleid of beide?



Uit welke vier deelrekeningen bestaat de Lopende Rekening van de betalingsbalans?



Welke economische term omschrijft 'maximale productie per tijdseenheid'?



Als de prijzen gemiddeld dalen in een land de spreken we van



Is de volgende uitspraak juist? Progressieve belasting betekent dat iemand die meer verdient ook meer belasting moet betalen.



Is de volgende uitspraak juist? Een depreciatie van de munt is slecht voor de ruilvoet en goed voor het exportvolume.



Is de volgende uitspraak juist? Door diepte-investeringen kan de werkgelegenheid zowel toenemen als afnemen.



Is de volgende uitspraak juist? De Lorenzcurve geeft een beeld van de categoriale inkomensverdeling in een land.



Op welke sociale verzekering kan een werknemer die arbeidsongeschikt wordt een beroep doen?



Welke twee gegevens heb je nodig om de ruilvoet(verandering) uit te rekenen?



Welk economisch begrip gebruiken we voor 'de vraag op de arbeidsmarkt'?



Op welke wijze bepaalt het CBS de wegingsfactoren voor het consumentenprijsindexcijfer?



De AOW is een voorbeeld van een....
A Sociale voorziening C Volksverzekering
B Werknemersverzekering D Individuele verzekering



Uit hoeveel lidstaten bestaat de EU in 2006?



Welk economisch begrip gebruiken we voor 'het aanbod op de arbeidsmarkt'?



Welke econoom publiceerde in 1911 zijn *kwantiteitstheorie*.



John Maynard Keynes



Inkomensrekening



Beroepsbevolking en Beroepsgeschikte bevolking



Onderbesteden, laagconjunctuur of depressie



Overheidsinvesteringen



Verslechteren



Beroepsgeschikte bevolking



Adam Smith



Kapitaalmarkt



Gedaald (relatief)



Door (extra) scholing.
(Fout: door betere machines)



Stijgende (productie)kosten en overbesteding



Wouter Bos (PvdA)



B €1 = \$1,20



Diepte-investering



$C + I + O + E - M$
Consumptie + Investerings + Overheidsbestedingen
+ Export - Import



Ambtenarensalarissen



C appreciëren



De verandering van de loonkosten per werknemer en de verandering van de arbeidsproductiviteit.



John Maynard Keynes



Die daalt



Stijgen



(Kwantitatieve) Structurele werkloosheid



Constance (of vaste) kosten



Niet juist.
(juist: relatief meer belasting moet betalen)



Juist



Juist



Niet juist.
(juist: van de personele inkomensverdeling)



Beide



Goederenrekening, dienstenrekening,
inkomensrekening en inkomensoverdrachtenrekening



Productiecapaciteit



Deflatie



C Volksverzekering



25 lidstaten



De beroepsbevolking



Irving Fisher



WIA (voorheen WAO)



Het indexcijfer van de invoer

prijzen en
het indexcijfer van de uitvoer

prijzen.



Werkgelegenheid



Middels een budgetonderzoek



Wat is het verschil tussen 'overheid' en 'collectieve sector'?



Wat zal er met de deviezenvoorraad bij de centrale bank gebeuren als een land een tekort heeft op de betalingsbalans?



Waarvoor staat de afkorting CWI?



Welke econoom publiceerde in 1776 zijn boek de "Wealth of Nations"



Welk begrip omschrijft 'het bedrag dat de overheid in een bepaald jaar moet lenen'?



Uit hoeveel lidstaten bestaat de EMU in 2007?



Van welk soort werkloosheid is sprake als mensen hun baan verliezen omdat bedrijven hun productie beperken wegens tegenvallende verkopen.



Welke twee internationale organisaties verstrekken leningen aan ontwikkelingslanden?



Steeds meer overheidstaken worden overgelaten aan particuliere bedrijven. Welk begrip gebruiken we hiervoor?



Hoe kan de wisselkoers van een land stijgen als het land een tekort heeft op de Lopende Rekening?



Welk begrip omschrijft 'de productie per werknemer per tijdseenheid'?



Hoe bereken je de prijselasticiteit van de vraag?



Onderwijs is een voorbeeld van een:
A Collectief goed **C** Individueel goed
B Semi-collectief goed



In een systeem van vaste wisselkoersen wil de centrale bank middels indirecte interventie een koersstijging voorkomen. Wat doet de Bank?



Welke ratio geeft een beeld van de mate waarin men in een land in deeltijd werkt?



Als de prijselasticiteit van de vraag $-0,4$ is, dan spreken we van een vraag.



Wat is de (belangrijkste) taak van de SER?



Wat is het verschil tussen een vrijhandelszone en een douane-unie?



Welke ratio geeft een beeld van de betaalbaarheid van de sociale zekerheid?



Tot welke economische stroming behoort de econoom Milton Friedman.



Waarvoor staat de afkorting CPB?



Hoe bereken je de exportquote van een land?



Hoe noemen we de tijdelijke werkloosheid die vooral veroorzaakt wordt door het zoeken naar een (nieuwe) baan?



Uit welke onderdelen bestaat de primaire liquiditeitsmassa?



Wie zitten er in de SER?



Noem twee verschillen tussen een economische unie en een economische en monetaire unie.



Wat is een kapitaaldekkingstelsel als het gaat om pensioenvoorziening?



Als de kruislingse elasticiteit tussen twee goederen positief is, dan zijn het



Welke manier van financieren gebruiken we in Nederland voor de AOW?



Noem de drie hoofdposten op de financiële rekening van de betalingsbalans.



Waarvoor staat de afkorting FNV?



Als de inkomenselasticiteit van een product negatief is, spreken we van een



Hoe noemen we het beginsel dat uitgaat van het idee 'de gebruiker betaalt'.



Is de volgende uitspraak juist? De betalingsbalans van een land is **altijd** formeel in evenwicht.



Waarvoor staat de afkorting CAO?



Welke economische term gebruiken we voor het verkleinen van de inkomensverschillen?



Welke econoom beweerde dat de totale belastingopbrengst kan toenemen als de overheid het belastingpercentage verlaagt?



Is de volgende uitspraak juist? Als Japanse bedrijven in Engeland gaan investeren, stijgt de vraag naar yens op de valutamarkt.



Wat is het verschil tussen een vakbond en een vakcentrale?



Waarvoor staat de afkorting CPI?



Begrotingstekort



12 lidstaten



Conjuncturele werkloosheid



De Wereldbank en het IMF



Tot de collectieve sectoren behoren ook de sociale zekerheidsfondsen (+ de overheid)



Die zal afnemen.



Centrum voor Werk en Inkomen



Adam Smith



B Semi-collectief goed (met uitzondering van particuliere scholen)



De geldmarktrente laten dalen.



p/a-ratio



(relatief) inelastische



Privatisering / Privatiseren



Het overschot op de Kapitaalrekening is nóg groter (dan het tekort op de Lopende Rekening), zodat de totale betalingsbalans een overschot vertoont.



Arbeidsproductiviteit



procentuele verandering vraag
procentuele verandering prijs



Centraal Plan Bureau



$\frac{\text{exportwaarde}}{BBP} \times 100\%$



Frictiewerkloosheid



Uit alle chartale en girale geld in handen van het publiek



De regering en het parlement voorzien van adviezen op sociale en economische vraagstukken.



Een douane-unie heeft een gemeenschappelijk buitentarief (en een vrijhandelszone niet).



i/a-ratio



Monetaristen



Omslagstelsel



Internationale beleggingen, Internationaal krediet (en aflossingen), Directe investeringen in het buitenland.



Federatie Nederlandse Vakbeweging



Inferieur goed



33 leden: 11 namens werkgevers, 11 namens werknemers en 11 kroonleden (namens overheid)



Een monetaire unie heeft als extra's: één munt en één centrale bank die de waarde van die munt bewaakt.



Werknemers sparen dan *zelf* voor hun (aanvullend) pensioen. Uit de beleggingsopbrengst van eigen premies wordt de uitkering betaald.



Substitutiegoederen



(Arthur) Laffer



Onjuist (het *aanbod* van yens stijgt)



Een vakcentrale is een samenwerkingsverband van diverse vakbonden. Een vakbond richt zich op één bedrijfstak.



ConsumentenPrijnsIndexcijfer



Profijtbeginsel



Juist



Collectieve arbeidsovereenkomst



Nivellering / Nivelleren



Wat zijn 'successierechten'?



Zal de wisselkoers van een munt stijgen of dalen bij een toename van de binnenlandse bestedingen?



Je krijgt 8% meer salaris. De prijzen stijgen met 4%. Hoe bereken je de verandering van de koopkracht?



Wie is/zijn eigenaar van een NV?



De overheid verhoogt de accijns. Dat hoort bij de:
A Allocatiefunctie **C** Stabilisatiefunctie
B Herverdelingsfunctie **D** Marktfunctie



Waar zetelt het Europese Parlement?



Goede scholingsmogelijkheden vergroot de..
A Arbeidsmobiliteit **C** Beide
B Inkomensmobiliteit **D** Geen van beide



Wanneer is er sprake van overbesteding?



Hoeveel verdient de Nederlandse overheid jaarlijks (ongeveer) aan de verkoop van aardgas?



Hoeveel bedroeg de waarde van de Nederlandse export in 2007?



Er is een tekort aan economiedocenten, terwijl er een overschot is aan basisschooldocenten. Hoe noemen we dit soort werkloosheid?



Een product wordt 5% duurder. Daardoor daalt de afzet met 10%. Hoeveel bedraagt de prijselasticiteit van de vraag?



Hoeveel inkomstenbelasting krijgt de Nederlandse overheid jaarlijks (ongeveer) binnen?



Hoe kan een overschot op de Kapitaalrekening een tekort op de Inkomensrekening veroorzaken?



Wanneer heeft een land een hoge p/a-ratio?



Welke Nederlandse econoom kreeg in 1969 de eerste Nobelprijs voor de Economie uitgereikt?



Welk belastingpercentage berekent de fiscus in box 3 (over het fictief rendement van het vermogen)?



Waarvoor staat "NAFTA"?



Wie is (in 2007) voorzitter van het FNV?



Noem (de) vier primaire inkomens.



Werkt het aftrekbaar maken van de hypotheekrente nivellerend of denivellerend?



Wie is de belangrijkste handelspartner van Nederland?



Een ontmoedigingseffect op de arbeidsmarkt is:
A Hoge lonen **C** Hoge werkloosheid
B Hoge werkgelegenheid **D** Hoge inflatie



Hoe noemen we het primaire inkomen dat verdiend wordt met de productiefactor Kapitaal.



Uit welke twee hoofdonderdelen bestaat de collectieve sector?



Verbeterd of verslechtert de lopende rekening van de betalingsbalans bij economische groei in het binnenland?



Duidt loonmatiging op een ruime of een krappe arbeidsmarkt?



Noem (de) vier productiefactoren.



Welke drie lagere overheden kennen we in Nederland?



Wat is het belangrijkste voordeel van flexibele wisselkoersen?



Wanneer spreek je van een ruime arbeidsmarkt?



Wat is dividend?



Welke instantie probeert de gevolgen van (economische) plannen van de regering te voorspellen en te analyseren?



Wat is het belangrijkste nadeel van flexibele wisselkoersen?



Tijdens welke conjuncturele situatie(s) is er sprake van een krappe arbeidsmarkt?



Hoe noemen we het verkopen van producten beneden de kostprijs?



Wie was de oprichter van het CPB?



Hoe noemen we de marge waarin een wisselkoers vrij mag bewegen in een systeem van vaste wisselkoersen?



Wat is de naam van de grootste Nederlandse werkgeversorganisatie?



Bij welke productieomvang is de omzet van een monopolist maximaal?



A Allocatiefunctie



In Straatsburg (FR) en Brussel (BE)



C Beide (Arbeidsmobiliteit én Inkomensmobiliteit)



Als de bestedingen (effectieve vraag) de productiecapaciteit overtreffen



Belasting over erfenis



Dalen (meer import – meer aanbod – daling munt)



$$\frac{108}{104} \times 100$$



Aandeelhouder(s)



In 2007: 38,6 miljard euro
(goed antwoord tussen 35 en 42 miljard euro)



Voor het ontvangen kapitaal moet in de toekomst
inkomen (inkomensrekeningen op LR) worden betaald
(beleggingen/leningen →rente; investeringen→winst)



Als relatief veel mensen parttime werken.



Jan Tinbergen



In 2007: 10,1 miljard euro
(goed antwoord tussen 9 en 12 miljard euro)



318 miljard euro
(goed antwoord tussen 295 en 335 miljard euro)



Kwalitatieve structurele werkloosheid



-2



Denivellerend



Duitsland



C Hoge werkloosheid



Rente of Interest (Huur is ook goed)



30%



North American Free Trade Area
(douane-unie tussen VS, Canada en Mexico)



Agnes Jongerius



Loon, Pacht, Interest en Winst



Gemeenten, Provincies en Waterschappen



Er kunnen geen langdurige tekorten of overschotten
ontstaan op de betalingsbalans.



- bij veel werkloosheid / weinig vacatures (of)
- als vraag naar arbeid < aanbod van arbeid (of)
- wanneer beroepsbevolking > werkgelegenheid



Winstuitkering aan de aandeelhouder(s)



De overheid en de sociale zekerheid(sfondsen)



Verslechtert (men gaat meer importeren)



Ruime arbeidsmarkt



Arbeid, Natuur, Kapitaal en Ondernemerschap



Jan Tinbergen



Bandbreedte



VNO/NCW



Productieomvang waar geldt: MO = 0



CPB (Centraal Plan Bureau)



Wisselkoersrisico leidt tot onzekerheid en tot minder
internationale handel (=welvaartsverlies)



Bij overbesteding én bij bestedingsevenwicht



Dumping / Dumpen



Hoe noemen we een land met een goed ontwikkeld stelsel van sociale zekerheid?



Hoe noemen we een stijging van de wisselkoers door veranderingen in vraag en/of aanbod?



Werkloosheid wordt meestal uitgedrukt in % van:
A Bevolking **C** Beroepsbevolking
B Beroepsgeschikte bevolking



Bij welke productieomvang haalt een monopolist maximale totale winst?



Met welke heffingskorting probeert de overheid de armoedeval te verkleinen?



In een systeem van vaste wisselkoersen is de koers van een munt te hoog. Wat doet de centrale bank indien zij intervenueert op de geldmarkt?



Als de lonen meestijgen met de prijzen, spreken we van



Wat is de verzamelterm voor banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioensfondsen?



Van welk beslissingsmechanisme maakt de overheid gebruik?



Hoe heet de munteenheid van China?



Indien de pensioenuitkering is gekoppeld aan de stijging van de gemiddelde contractlonen, spreken we van een uitkering.



Door producenten een milieuheffing te laten betalen verschuift de vraaglijn/aanbodlijn naar links/rechts.



Liberalisme bepleit:
A Planmechanisme **C** Budgetmechanisme
B Prijsmechanisme



Wat is de belangrijkste functie van de WTO?



Indien de pensioenuitkering is gekoppeld aan de stijging van het gemiddelde prijsniveau, spreken we van een uitkering.



Wat voor soort productie vindt plaats in de tertiaire sector?



Marxisten bepleit:
A Planmechanisme **C** Budgetmechanisme
B Prijsmechanisme



In een systeem van vaste wisselkoersen is de koers van een munt te hoog. Wat doet de centrale bank indien zij indirect intervenueert?



Uit welke drie onderdelen bestaat de *wig*?



Wat voor soort productie vindt plaats in de secundaire sector?



Hoe noemen we goederen die door de overheid worden geleverd?



Hoe heet de munteenheid van Japan?



Neemt de conjuncturele of de structurele werkloosheid toe indien het werkgeversdeel van de sociale premies stijgt?



Welke twee dingen worden in de wet van Engel met elkaar in verband gebracht?



Hoe noemen we het 'vermindern van het aantal regels' door de overheid?



Waarvoor staat de afkorting WTO?



Hoe bereken je de bezettingsgraad?



Wanneer spreken we van een volkomen inelastische vraag?



De overheid rekt het tot haar taak de werkloosheid te beperken. Met welk soort werkloosheid had de overheid vooral te maken in de jaren 30?



Hoe noemen we de (soms felle) tegenstanders van de huidige manier van internationale handel.



Noem een ander woord voor deelnemingspercentage.



Hoe noemen we producten die een inkomenselasticiteit hebben van 0.



Van welk beslissingsmechanisme maakt de particuliere sector gebruik?



Hoe noemen we een grote onderneming die over 'de hele' wereld actief is?



Hoe noemen we een 'algemene reële loonstijging voor een hele sector'?



Hoe bereken je de omzet van een bedrijf?



De overheid rekt het tot haar taak de werkloosheid te beperken. Met welk soort werkloosheid had de overheid vooral te maken in de jaren 70 en 80?



Hoe heet het orgaan dat het dagelijks bestuur vormt van de Europese Unie?



Hoe noemen we een individuele loonstijging vanwege bijvoorbeeld promotie of meer dienstjaren?



Wat is een 'abstracte markt'?



Arbeidskorting



Vreemde valuta kopen (met haar eigen munteenheid) of: eigen munt verkopen (tegen vreemde valuta)



Prijscompensatie / behoud van koopkracht



Institutionele beleggers



Verzorgingsstaat



Appreciatie



C Beroepsbevolking



Productieomvang waar geldt: MO = MK



B Prijsmechanisme



Vrije internationale handel stimuleren / beperken internationale protectie



Waardevaste



commerciële dienstverlening



Budgetmechanisme



Yuan



Welvaartsvaste



aanbodlijn links



Collectieve goederen én (semi- of) quasi-collectieve goederen



Yen



De structurele werkloosheid



Uitgaven (aan voeding) en het inkomen



A Planmechanisme



Ervor zorgen dat de geldmarktrente daalt.



1. Loon- en inkomstenbelasting
2. Werknemersdeel van de sociale premies
3. Werkgeversdeel van de sociale premies



(grondstofverwerkende) industriële productie



Conjuncturele werkloosheid



Anti-globalisten



Participatiegraad



Indifferente goederen



Deregulering



World Trade Organisation



$\frac{\text{werkelijke productie}}{\text{productiecapaciteit}} \times 100\%$



Indien de vraag **niet** reageert op een prijsverandering



Structurele werkloosheid



Europese Commissie



Incidentele loonstijging



Het geheel van vraag naar en aanbod van een bepaald goed.



Prijsmechanisme



Multinational



Initiële loonstijging



P x Q (prijs x afzet)



'Evenwicht op de betalingsbalans' en 'redelijke inkomensverdeling' zijn twee sociaal-economische doelen van de overheid. Noem de andere drie.



Hoe heet het gerechtshof dat zich bezig houdt met zaken die te maken hebben met Europese wetgeving?



Term die gebruikt wordt om aan te geven hoeveel procent van de werknemers lid is van een vakbond.



Eén kenmerk van volkomen concurrentie is dat er veel vragers en veel aanbieders zijn. Noem de andere drie kenmerken.



Welke overheid is verantwoordelijk voor de uitvoering van de WMO?



Hoe noemen we de set eisen waaraan een EU-land moet voldoen voordat het de Euro mag invoeren?



Omschrijf de term 'armoedeval'.



Welke drie soorten monopolies kennen we?



Wat zijn *retributies*?



"Als een land een tariefvoordeel verleent, kunnen andere lidstaten van de WTO dit voordeel ook opeisen" – Onder welke naam is de regel bekend?



Wanneer spreken we van een overspannen arbeidsmarkt?



Wanneer is er sprake van prijsdiscriminatie?



Wat wordt bedoeld met *duurzame economische groei*?



Hoe noemen we de leningen voor kleinschalige individuele projecten in ontwikkelingslanden?



Wat bedoelen economen met *loonstarheid*?



Uit welke vier P's bestaat de (standaard) marketingmix?



Welke belasting levert de Nederlandse Rijksoverheid het meeste geld op?



Welke verzamelterm gebruiken we voor de belangrijkste geldsoorten in de wereld, zoals de dollar, de euro en de yen?



Wat is een *arbeidsjaar*?



Wat is de functie van de NMa?



Naar welk ministerie gaat het meeste geld op de Rijksbegroting?



In welk jaar schafte Nederland de 'gouden standaard' af?



Hoe bereken je de arbeidsinkomensquote bij bedrijven?



Hoe omschreef Adam Smith, grondlegger van de economische wetenschap, het marktmechanisme.



De staatsschuld stijgt, maar de staatsschuldquote daalt. Hoe kan dat?



Welk land schafte als laatste land ter wereld de 'gouden standaard' af?



Hoeveel bedraagt de loonquote bij de overheid?



Welke term gebruiken we indien de prijzen in een land maandelijks met 200% stijgen?



In 1956 werd een sociale zekerheidswet aangenomen die momenteel voor financiële problemen bij de overheid zorgt. Welke wet is dat?



De samenwerking tussen Europese landen die uiteindelijk leidde tot de Europese Unie begon in 1951 met de EGKS. Waarvoor staat de afkorting EGKS?



Noem drie arbeidsmotieven.



Noem de drie functies van geld.



Onder welke naam is de Nederlandse overleconomie ook wel bekend?



Wat is de belangrijkste uitgavenpost op de begroting van de Europese Unie?



Welke economische sector levert in Nederland de meeste werkgelegenheid?



Uit welke twee deelmarkten bestaat de vermogensmarkt?



Wie schreef in 1848 zijn '*Communistisch Manifest*'?



Wat is een *monocultuur*?



Uit welke twee onderdelen bestaan de loonkosten per werknemer?



Uit welke onderdelen bestaat de binnenlandse liquiditeitsmassa?



De gemeenten



Convergentiecriteria



Een uitkeringsgerechtigde gaat er financieel niet op vooruit als hij een baan aanvaardt, omdat hij inkomensafhankelijke uitkeringen verliest.



1. wettelijk monopolie (op basis van wetgeving)
2. natuurlijk monopolie
3. feitelijk monopolie (octrooi, technische voorsprong)



- volledige werkgelegenheid
- stabiel prijspeil
- evenwichtige groei



Europese Hof van Justitie



Organisatiegraad



1. homogeen product
2. transparante markt
3. vrije toetreding



Productiegroei die niet ten koste gaat van het milieu (of andere schaarse factoren)



Microkrediet



Lonen reageren niet/onvoldoende op veranderingen in vraag en/of aanbod.
Of: lonen dalen niet bij ruime arbeidsmarkt



Prijs – Plaats – Product – Promotie



Betaling aan de overheid voor een geleverd product / geleverde dienst.
Bijvoorbeeld: moeten betalen voor een paspoort.



Meestbegunstigingsclausule



Bij een krappe arbeidsmarkt (relatief weinig werkloosheid, relatief veel onvervulde vacatures, vraag > aanbod op arbeidsmarkt)



Wanneer eenzelfde product aan verschillende klanten (groepen) voor verschillende prijzen wordt aangeboden.



OCW – Onderwijs Cultuur en Wetenschappen



1936



$\frac{\text{loon werknemers} + \text{toegerekend loon zelfstandigen}}{\text{netto toegevoegde waardebedrijven}}$



'The invisible hand'



Omzetbelasting / BTW



Sleutelvaluta



Eén jaar lang één voltijdbaan



Nederlandse Mededingingsautoriteit: toezicht houden op voldoende concurrentie op een markt.



AOW – Algemene Ouderdomswet



Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal



1. Inkomen verdienen
2. Meedoen in de maatschappij / sociale contacten
3. Persoonlijke ontwikkeling



1. Betaalmiddel
2. Rekenmiddel
3. Opmiddel



Het nationaal inkomen stijgt procentueel meer dan de staatsschuld.



Nederland



1 (of 100%)



Hyperinflatie



Karl Marx



Wanneer een land voor de exportopbrengsten afhankelijk is van één (of enkele) grondstoffen.



Het brutoloon van de werknemer en het werkgeversdeel van de sociale premies.



Primaire liquiditeiten (of maatschappelijke geldhoeveelheid) en Secundaire liquiditeiten



Het poldermodel



landbouw(garantiefond)



(commerciële) dienstverlening / tertiaire sector



De geldmarkt (korte spaartegoeden/leningen) en de kapitaalmarkt (lange spaartegoeden/leningen)